

В. Б. Гітис,
кандидат технічних наук,
ORCID 0000-0002-7434-8259,

М. М. Маргієва,

С. С. Дріго,

А. О. Юркін,

Донбаська державна машинобудівна академія, м. Краматорськ

ДОСЛІДЖЕННЯ МОЖЛИВОСТІ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЗАЙНЯТОСТІ В УКРАЇНІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНАЛІЗУ ПРОБЛЕМ БЕЗРОБІТТЯ

Постановка проблеми. Однією із найгостріших соціально-економічних проблем розвитку сучасної української економіки є безробіття, що викликане як об'єктивними, так і суб'єктивними обставинами. З одного боку, це невід'ємна характеристика функціонування і розвитку ринкового суспільства, коли мова йде про мінімальний рівень безробіття в країні, який не може бути знижений і відповідає поняттю повної зайнятості. А з іншого, коли рівень безробіття перевищує природний рівень, – відбуваються втрати потенційного ВВП, знижується купівельна спроможність населення, нерационально використовується людський капітал.

З огляду на нинішню ситуацію, в якій знаходиться країна, безробіття – це найбільш гостра проблема, з якою стикається населення України в умовах сьогодення. Причиною цього є неефективність використання робочої сили у минулому і відсутність економічних умов, які б дали змогу людям застосувати свої навички у продуктивній роботі за гідну плату, війна на сході країни. Саме тому це явище є як економічною, так і соціальною проблемою. Безробіття у нашій країні набуло масового характеру і несе реальну загрозу для державного та суспільного благополуччя.

Нинішній вал безробітних – найсерйозніше випробування для України за майже 20 років. Цього року через COVID-19 склалася складна ситуація, з якою бореться зараз весь світ. Пандемія коронавірусу внесла істотні корективи в плани і добробут населення України. Стрімке зростання безробіття і, відповідно, збідніння населення загрожує значними соціальними потрясіннями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми зайнятості і безробіття в Україні знайшли своє відображення у наукових доробках вітчизняних науковців, а саме: І. Кочуми [1], Е. Лібанової, О. Новікової, В. Онікієнко, Л. Ярової, А. Боришук та К. Семенова, І. Зайцева [2]. Л. Шаульської та Н. Якимової, О. Амоши, С. Бандур, Д. Богині, Л. Гальківа, О. Грішної, М. Долішнього, А. Колота, О. С. Лисюк [3], В. Літинської [4] та багатьох інших.

Метою статті є виявлення можливості підвищення рівня зайнятості на ринку праці України за

результатами вивчення та аналізу проблем безробіття, особливо з урахуванням нинішнього введеного карантину через загрозу коронавірусу.

Виклад основного матеріалу. Безробіття є невід'ємною складовою ринкової економіки, одним із негативних наслідків самої природи ринку, результатом дії його головного закону – попиту і пропозиції. Безробіття є макроекономічною проблемою, яку формують такі фактори, як зміни в економіці, сповільнення темпів економічного розвитку, співвідношення цін на фактори виробництва, недостатній сукупний попит, інфляція, що сприяє скороченню капітальних вкладень, зниження реальних доходів населення, що викликає збільшення пропозиції зі зменшенням попиту на робочу силу, співвідношення цін на фактори виробництва, яке веде до переважання працездатних технологій, сезонні коливання виробництва, що здійснюють коливання у попиті на робочу силу, науково-технічний прогрес, що збільшує диспропорції між попитом і пропозицією робочої сили, недосконале трудове законодавство, низький рівень професійної підготовки й перепідготовки, неналежний рівень програм зайнятості та демографічні процеси, які відбуваються в країні.

Безробіття – соціально-економічне явище, за якого працездатне населення не може знайти роботу, стан зайнятості частини економічно активного населення [3].

Провівши аналіз наукової літератури, а також розглянувши різні визначення поняття «безробіття», ми дійшли висновку, що не існує єдиного погляду щодо цього соціально-економічного явища. Узагальнивши всі зазначені твердження пропонуємо таке розуміння поняття «безробіття».

Безробіття – це суспільна ситуація в країні, спричинена економічними, політичними або соціальними чинниками, за яких значна частина працездатного населення не може реалізувати свій трудовий і творчий потенціал через обмежену кількість вакантних робочих місць або через свою неконкурентоспроможність на ринку праці.

Безробіття в економічному житті – це перевищення пропозиції робочої сили над попитом на працю. Його не можливо скасувати, бо в кращому випадку воно може бути зведене до «природного»

рівня безробіття. Незважаючи на значне зменшення кількості безробітних, його рівень, як і раніше, досить високий.

Таким чином, безробіття зумовлено процесом соціально-економічного розвитку держави і суспільства. Воно є невід'ємним елементом розвитку виробництва. В певному сенсі можна сказати, що безробіття – це макроекономічне явище, що визначає темпи і рівень економічного розвитку країни.

У Законі України «Про зайнятість населення» безробіття трактується як соціально-економічне явище, за якого частина осіб не має змоги реалізувати своє право на працю та отримання заробітної плати (винагороди) як джерела існування [5].

Отже, серед учених немає єдиної думки щодо визначення поняття «безробіття» як складного і багатогранного явища. Безробітні поряд із зайнятими формують робочу силу країни. У реальному економічному житті безробіття виступає як перевищення пропозиції робочої сили над попитом на неї [1].

Виникнення безробіття призводить до таких наслідків: збільшення соціального напруження; збільшення осіб з психічними захворюваннями; посилення соціальної диференціації; виникнення випадків кримінального характеру; зниження трудової активності, а також рівня життя населення; скорочення податкових надходжень; зменшення ВВП; зростання витрат на допомогу безробітним [2].

Попри всі негативні наслідки, безробіття має й позитивні сторони [2]:

- підвищення соціальної цінності робочого місця;
- збільшення особистого вільного часу та свободи вибору місця роботи;
- зростання соціальної значимості й цінності праці;
- створення конкуренції між працівниками;
- стимулювання підвищення інтенсивності і продуктивності праці.

За ринкових умов безробіття є не тільки економічною, але й серйозною соціальною проблемою.

Причому соціальні аспекти даної проблеми є більш відчутними для суспільства і дуже актуальні наразі.

Проаналізуємо рівень безробіття в Україні за останні роки. Значної шкоди Україні завдала світова фінансова криза, окупація Криму та ситуація на сході країни. Саме тому найбільшого скорочення зайнятості на початку кризи зазнали такі сектори, як промисловість та будівництво. За останні чотири роки рівень безробіття в Україні знизився на 0,5%. Такі дані в січні 2020 р. оприлюднила Державна служба статистики України [4].

За час карантину, який триває з березня 2020 р., згідно Указу Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 р. № 211, у зв'язку із загрозою поширення нової коронавірусної інфекції, рівень реального безробіття в Україні збільшився. Так, за підрахунками Торгово-промислової палати, в перші два тижні карантину кількість безробітних виросла на 500-700 тисяч, а за наступні два тижні – у квітні – додалося ще 500-600 тисяч осіб. І загалом сьогодні безробітних в Україні не менше 2,5-2,8 млн громадян. За оцінками Торгово-промислової палати України, рівень безробіття сьогодні складає 13,7-15,4%. Це найвищий показник за останні 15 років [6].

Безробіття є макроекономічною проблемою, яку формують такі чинники, як структурні зміни (міжгалузеві, внутрішньогалузеві, регіональні) в економіці (наприклад, упровадження нових технологій, згорання виробництва в традиційних галузях, закриття технічно відсталих підприємств), зниження темпів економічного розвитку, сезонні коливання виробництва, недостатній сукупний попит, інфляція, недосконале трудове законодавство, низький рівень професійної підготовки й перепідготовки, неналежний рівень програм зайнятості та демографічні процеси [2].

Розглянемо динаміку кількості безробітних та рівень безробіття в Україні за 2016-2020 рр. (див. таблицю). За даними Державної служби статистики України, щороку із січня до вересня кількість безробітних стабільно зменшується, а у 2020 р. кількість безробітних стрімко зростає.

Таблиця

Динаміка кількості безробітних та рівня безробіття в Україні
(сформовано авторами на основі опрацьованого джерела [6])

Роки	Безробітне населення		
	у середньому, тис. осіб	% до економічно активного населення	зареєстрованих безробітних
2016	1677,5	9,7%	407,2
2017	1697,3	9,9%	352,5
2018	1577,6	9,1%	341,7
2019	1486,9	8,6%	338,2
2020	2500,0-2800,0	13,7 % - 15,4%	900,0

У 2016 р. за 9 міс. роботу знайшли – 341,5 тис. осіб, які на початку року були безробітними, у 2017 р. така тенденція зберігалась: у вересні безробітних було на 303 тис. менше, ніж у січні [8], у 2018 р. – 417,3 тис. осіб, які на початку року були

безробітними [9]. У 2020 р. з початку дії карантину (з 12 березня по 31 липня 2020 р.) статус безробітного отримали 395 тис. осіб, що на 71% більше ніж за аналогічний період 2019 р.

Однак слід зазначити, що останнім часом зростання кількості зареєстрованих безробітних зупинилося. Так, у квітні статус безробітного отримали 149 тис. осіб, у травні їх кількість становила 97 тис. осіб, у червні – 75 тис. осіб, у липні – 68 тисяч.

Під час дії карантину фахівці центрів зайнятості не припиняють підбирати для безробітних підходящі вакансії, а для роботодавців – кваліфікований персонал. З 12 березня по 31 липня 2020 р. роботу вдалося знайти для 222 тис. громадян, з них – 151 тис. безробітних.

Криза, спричинена коронавірусною інфекцією, без перебільшення внесла суттєві корективи на український ринок праці. У сфері зайнятості спостерігалось суттєве зменшення кількості вакансій водночас із зростанням кількості безробітних громадян. Відтак на початок серпня на одне робоче місце претендувало 8 безробітних.

Станом на 3 серпня статус безробітного мають 506 тис. українців (у тому числі – з початку дії карантину статус безробітного отримали 395 тис. осіб).

Серед безробітних:

– за статтю: чоловіки – 211 тис. (або 42%), жінки – 295 тис. осіб (58%);

– за віковими групами: 31% – до 35 років; 29% – від 35 до 45 років; 26% – від 45 до 55 років, 14% – у віці понад 55 років;

– за освітою: 51% – вища освіта, 32% – професійно-технічна освіта, 17% – загальна середня освіта [7].

В першу чергу роботу втратили ті, хто неформально працював у галузях, діяльність яких була зупинена на час карантину. До них додалися і трудові мігранти, які повернулися в Україну, втративши роботу за кордоном. Сьогодні усі ці люди опинилися на роздоріжжі.

Зниження рівня безробіття сприятиме економічному розвитку України. Але подолання цієї проблеми потребує реалізації комплексу рішень, починаючи від адекватного розподілу державного замовлення при підготовці спеціалістів у навчальних закладах і завершуючи проведенням економічних реформ та залученням інвестицій.

Порівняємо дані (рис. 1) та розглянемо також графічно кількість безробітних за місцем проживання (рис. 2).

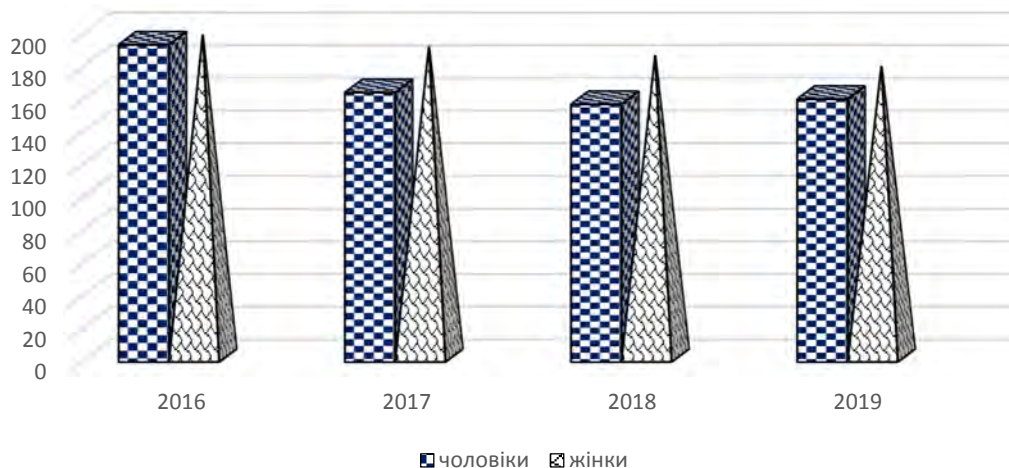

Рис. 1. Аналіз рівня безробіття в Україні за статтю у 2016-2019 рр., осіб (сформовано авторами на основі опрацьованого джерела [6])

При аналізі безробіття населення важливо відзначити причини безробіття. Наведемо структуру безробітного населення України у 2019 р. (рис. 3).

Проаналізувавши структуру безробітних за даними рис. 3, можна стверджувати, що у 2017 р. в Україні найчастіше населення ставало безробітним через звільнення за власним бажанням (30% від загальної кількості безробітних), наступними причинами безробіття є звільнення з економічних передумов і неможливість працевлаштування після закінчення навчальних закладів загальної середньої освіти та вищих (20 та 18% безробітних відповідно). Безробітними ставали через демобілізацію з військової строкової служби (2% безробітних) [6].

Існує багато проблем щодо статистики безробіття в Україні, які не дають змогу об'єктивно оцінювати реалії безробіття в Україні, до них належить:

– відсутність статистики про осіб, які втратили надію на отримання роботи в Україні, які не стоять на обліку в службі зайнятості;

– статистика не враховує часткову зайнятість;

– неправдива інформація з боку безробітних.

Велика кількість робітників працюють без офіційного працевлаштування, тому майже неможливо перевірити тих, хто отримує виплати по безробіттю й задіяний у тіншовій економіці. Натомість статистика не бере до уваги, що саме через відсутність роботи 2,6-2,7 млн наших співвітчизників виїхали за кордон на заробітки [6].

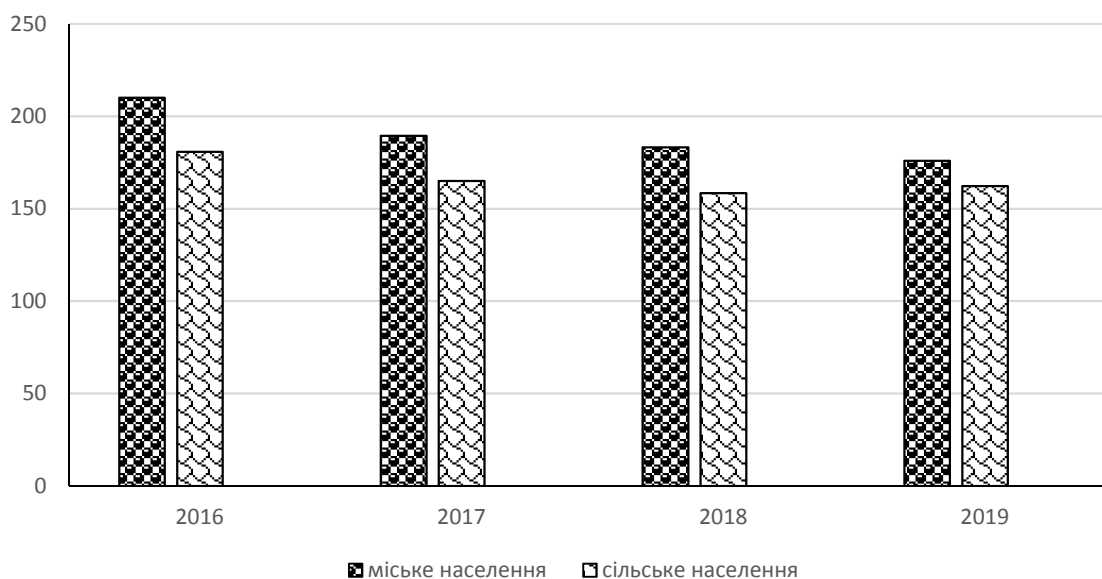

Рис. 2. Аналіз рівня безробіття в Україні за місцем проживання, тис. осіб
(сформовано авторами на основі опрацьованого джерела [6])

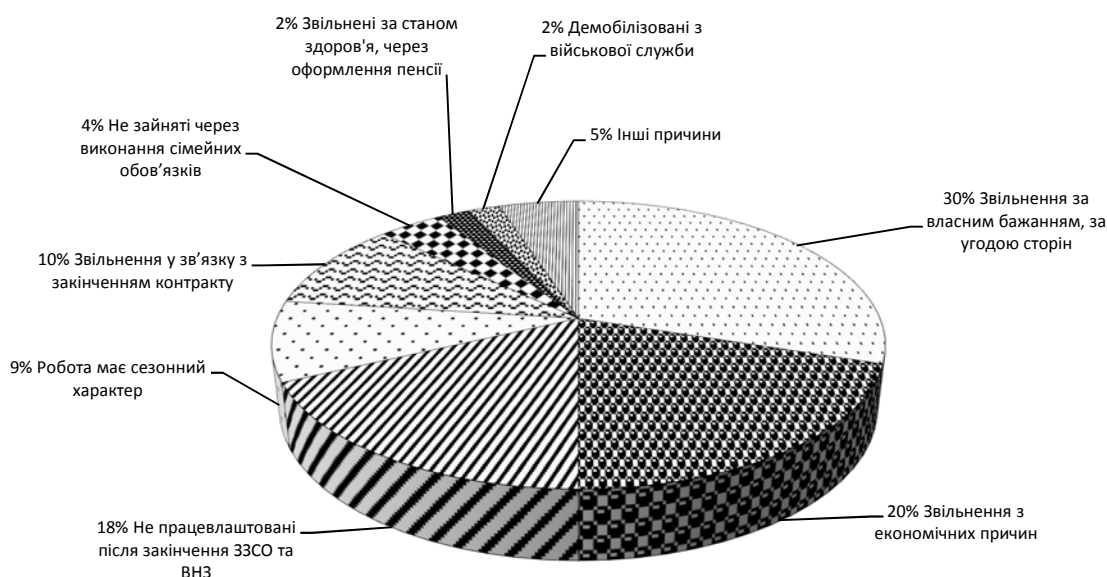

Рис. 3. Структура безробітного населення України у 2018 році за причинами незайнятості, %
(сформовано авторами на основі опрацьованого джерела [6])

Реальну ситуацію, яка сталася наразі в Україні, можемо бачити і без статистики. Враховуючи демографічну ситуацію, що склалася в різних регіонах України, можна передбачити, що при нинішньому рівні створення нових робочих місць і природному прирості населення рівень безробіття в регіонах у майбутньому набуде ще більшої гостроти.

На запит Укрінформу в Державній службі зайнятості України повідомили, що станом на 16 квітня 2020 р. кількість безробітних, зареєстрованих в центрах зайнятості, становить 400,9 тис. осіб, що на 86,5 тис., або на 27% більше ніж на цю ж дату мину-

лого року (станом на 16 квітня 2019 р. кількість безробітних становила 314,4 тис.).

За час з початку карантину, тобто починаючи з 12 березня в службі зайнятості зареєструвалося 89,2 тис. безробітних.

Сьогодні економічна криза впливає найбільше на сфери фінансових послуг, нерухомість, будівельну галузь, металургію, торгівлю, хімічну та добувну промисловість, однак перелік цей може бути набагато більшим. Також актуальною на ринку праці України є проблема мобільності робочої сили. Трансформаційні економічні перетворення в Укра-

їні створили можливості для появи нових умов та видів мобільності робочої сили.

Основні шляхи вирішення проблем безробіття мають включати цілу низку заходів, зокрема [1]:

- запровадити механізми захисту внутрішнього ринку праці країни;
- реалізувати Державні та регіональні програми зайнятості населення;
- знизити податки для підприємств за умови збереження робочих місць;
- застосувати економічні стимули фінансово-кредитного механізму для створення інвестиційного клімату та ефективного ринкового середовища;
- варто розвивати розгалужену систему державної служби зайнятості професійної орієнтації, підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації кадрів;
- необхідно сприяти підвищенню конкурентоспроможності робочої сили за рахунок поліпшення рівня освіти по професіях, необхідних на ринку праці;
- слід здійснювати кооперацію, спеціалізацію та інтенсифікацію виробництва на інноваційній основі з урахуванням зональної спеціалізації способом відновлення;
- гарантувати виплату заробітної плати, яка повинна бути не нижче законодавчо встановленого мінімального рівня заробітної плати (з 1 вересня 2020 р. 5000 грн), не допускати затримання з її виплати, через що організувати постійний всебічний контроль з боку державних органів;
- сформувати легалізацію тіньової зайнятості.

Наразі в Україні спостерігається тенденція невідповідності кількості безробітних, зареєстрованих у Державній службі зайнятості, кількості найнятих робітників, які скористалися послугами служби зайнятості. Гострою на сьогодні є проблема високої частки безробітних з вищою освітою в Україні.

Останнім часом також постійно загострюється ситуація із зайнятістю молоді в Україні. Частка молоді у загальній кількості безробітних досягла 26,4%.

На нашу думку, держава повинна проводити певні заходи для зниження рівня безробіття, а саме:

- вдосконалення нормативно-правової бази до міжнародних норм і стандартів;
- створення нових робочих місць у сфері малого та середнього бізнесу, оскільки він сприяє відродженню традиційних ремесл, народних промислів, кустарництва, розвитку туризму в Україні;
- розвиток сільського господарства через вдосконалення системи збуту продукції;
- розвивати «надомний» бізнес, бо це значно покращить рівень зайнятості населення в Україні;
- створення «сімейних ферм» у сільській місцевості;
- перепідготовка безробітних, залучення їх до суспільних робіт.

Першочерговим завданням для зниження рівня безробіття в державі має стати реалізація виваженої економічної політики, зорієнтованої на зменшення рівня бідності та безробіття, підвищення частки оплати праці в структурі реальних доходів населення, забезпечення стабільного розвитку національної економіки.

Сукупність цих заходів дасть можливість проаналізувати виконання регіональних програм, робити міжрегіональні порівняння, розрахувати витрати Фонду зайнятості на конкретні напрями державної політики зайнятості. Водночас державним органам влади необхідно якомога швидше створити відповідну правову базу з метою захисту прав наших громадян - заробітчан за кордоном.

Запорукою вирішення проблеми безробіття в Україні є розробка і реалізація широкого комплексу відповідних заходів, насамперед, у соціально-трудо-вій сфері. Варто звернути увагу на оновлення та підвищення технічного рівня робочих місць, зокрема, для того, щоб кожне з них забезпечувало зайнятому прожитковий мінімум і подальше збільшення заробітної плати (з урахуванням інфляції). Це дозволить привести заробітну плату у відповідність з продуктивністю праці, скасувати фіктивні робочі місця, зменшити приховане безробіття [5].

Запровадження запропонованих вище шляхів подолання безробіття значно покращить ситуацію зайнятості на національному ринку праці, що сприятиме поліпшенню як економічного, так і соціального рівня розвитку українського суспільства.

Висновки з проведеного дослідження. При прогнозуванні подальшої ситуації з безробіттям в Україні, слід враховувати фактори, які спричиняють зменшення чи зростання його рівня. Так, до зростання приведуть:

- необхідність подальшої структурної перебудови економіки;
 - дефіцитність інвестицій для створення нових робочих місць, особливо для внутрішньо переміщених осіб;
 - підвищення мінімальної заробітної плати.
- Це, безперечно, проявиться у таких економічних та соціальних наслідках, як:
- скорочення обсягів виробництва ВВП;
 - зниження податкових надходжень до державного бюджету;
 - зростання витрат на виплату соціальної допомоги безробітним;
 - знецінення ефекту від отримання вищої освіти та професійного навчання;
 - посилення соціальної напруженості;
 - зниження трудової активності.

Для подолання безробіття в Україні потрібно проводити певні заходи, такі, як:

- практична реалізація державної та регіональної програм зайнятості;
- приведення законодавства України у відповідність із міжнародними нормами;

- захист внутрішнього ринку праці;
- забезпечення сприятливих умов для розвитку малого бізнесу та підприємницької діяльності безробітних;
- технічне оснащення та вчасна модернізація робочих місць, що дозволить забезпечити дотримання одного із головних принципів організації заробітної плати на підприємстві – перевищення темпів зростання продуктивності праці над темпами зростання заробітної плати, а також ліквідувати фіктивні робочі місця та зменшити приховане безробіття та ін.

Крім того, слід проводити роботу з підвищення конкурентоспроможності вітчизняної робочої сили за рахунок підвищення її якості, тобто зростання рівня загальної освіти; підвищення кваліфікації; мобільності працівників, що проявляється в першу чергу у розширенні діапазону оволодіння працівниками професією та спеціальностями, а також здатності швидко змінити місце роботи (перейти в інший структурний підрозділ, філію, представництво в іншому регіоні чи країні) і, звичайно, розвивати ті галузі, які дають змогу повноцінно відтворювати індивідуальний людський капітал (медицину, культуру, спорт). Особливих зусиль слід прикладати аби створити (забезпечити) гідні умови та оплату праці в усіх секторах вітчизняної економіки, щоб зменшити міграційні потоки на настрої населення, в першу чергу це стосується переселенців.

Наразі тактика державної підтримки зайнятості та стримування падіння доходів виглядають більш-менш адекватними. Але вже зараз потрібно думати про те, як країна має жити після карантину.

Література

1. Кочума І. Ю. Стан зайнятості та безробіття в Україні на сучасному етапі. *Фінансовий простір*. 2011. № 3. С. 119-126.
2. Зайцева І. С. Проблеми зайнятості та безробіття в Україні та країнах Європейського Союзу. *Управління розвитком*. 25.03.2016. № 11. С. 125-130.
3. Лисюк О. С. Безробіття як соціально-економічна проблема населення України. *Зб. наук. праць ВНАУ*. 2012. № 4(70). С. 48-53.
4. Літинська В. А. Державне регулювання зайнятості населення в Україні. *Економічний Вісник Донбасу*. 2013. № 3. С. 260-263.
5. Закон України «Про зайнятість населення» від 03.10.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2148-19#n708>.
6. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
7. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/z-pochatku-roku-poslugami-sluzhbi-zajnyatosti-skoristalisya-ponad-17-mln-ukrayinciv>.

References

1. Kochuma I. Yu. (2011). Stan zainiatosti ta bezrobittia v Ukraini na suchasnomu etapi [The state of employment and unemployment in Ukraine at the present stage]. *Finansovy prostir – Financial space*, 3, pp. 119-126 [in Ukrainian].

2. Zaitseva I. S. (2016). Problemy zainiatosti ta bezrobittia v Ukraini ta krainakh Yevropeiskoho Soiuzu [Problems of employment and unemployment in Ukraine and the countries of the European Union]. *Upravlinnia rozvytkom – Development management*, 11, pp. 125-130 [in Ukrainian].

3. Lysiuk O. S. (2012). Bezrobittia yak sotsialno-ekonomichna problema naseleння Ukrainy [Unemployment as a socio-economic problem of the population of Ukraine]. *Zbirnyk naukovykh prats VNAU – Collection of scientific works of VNAU*, 4 (70), pp. 48–53 [in Ukrainian].

4. Litynska V. A. (2013). Derzhavne rehuliuвання zainiatosti naseleння v Ukraini [State regulation of employment in Ukraine]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu – Economic Herald of the Donbas*, 3, pp. 260-263 [in Ukrainian].

5. Zakon Ukrainy «Pro zainiatist naseleння» vid 03.10.2017 r. [Law of Ukraine "On Employment" of 03.10.2017]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2148-19#n708> [in Ukrainian].

6. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. (n.d.). *ukrstat.gov.ua*. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].

7. Government portal. *kmu.gov.ua*. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/news/z-pochatku-roku-poslugami-sluzhbi-zajnyatosti-skoristalisya-ponad-17-mln-ukrayinciv> [in Ukrainian].

Гіріс В. Б., Маргієва М. М., Дріго С. С., Юркін А. О. Дослідження можливості підвищення рівня зайнятості в Україні за результатами аналізу проблем безробіття

У статті досліджено стан безробіття в Україні, зокрема встановлено, що фінансово-економічна криза, пов'язана з військовими діями всередині країни, і коронавірусна інфекція суттєво загострили цю проблему. Це проявилось в першу чергу в зменшенні частки економічно активного населення працездатного віку в чисельності населення в цілому і зростання чисельності безробітного населення працездатного віку. Також встановлено, що, внутрішнє переселення і зростання за рахунок цього рівня безробіття, а також посилення еміграційних намірів серед внутрішньо переміщених осіб на тлі і так досить високої чисельності працюючих за кордоном. А також криза, викликана коронавірусною інфекцією, без перебільшення внесли суттєві корективи в український ринок праці. У сфері зайнятості спостерігалось суттєве зменшення кількості вакансій одночасно зі зростанням числа безробітних громадян. У першу чергу роботу втратили ті, хто неформально працював в галузях, діяльність яких була зупинена на час карантину. До них додалися і трудові мігранти, які повернулися в Україну, втративши роботу за кордоном. Сьогодні всі ці люди опинилися на роздоріжжі.

Запропоновано можливі шляхи зниження безробіття в країні. Зниження рівня безробіття сприятиме економічному розвитку України. Але подолання цієї проблеми потребує реалізації комплексу рішень, починаючи від адекватного розподілу державного замовлення при підготовці спеціалістів у навчальних закладах і завершуючи проведенням економічних реформ та залученням інвестицій.

Реальну ситуацію, яка сталася наразі в Україні, можемо бачити і без статистики. Враховуючи демографічну ситуацію, що склалася в різних регіонах України, а також карантин, можна передбачити, що при нинішньому рівні створення нових робочих місць і природному прирості населення рівень безробіття в регіонах у майбутньому набуде ще більшої гостроти.

Ключові слова: безробіття, рівень безробіття, економічно активне населення, зайнятість, коронавірус.

Гитис В. Б., Маргиева М. М., Дриго С. С., Юркин А. А. Исследование возможности повышения уровня занятости в Украине по результатам анализа проблем безработицы

В статье исследовано состояние безработицы в Украине, в частности установлено, что финансово-экономический кризис, связанный с военными действиями внутри страны, и коронавирусная инфекция существенно обострили эту проблему. Это проявилось в первую очередь в уменьшении доли экономически активного населения трудоспособного возраста в численности населения в целом и росте численности безработного населения трудоспособного возраста. Также установлено, что внутреннее переселение и рост за счет этого уровня безработицы, а также усиление эмиграционных намерений среди внутренне перемещенных лиц на фоне и так достаточно высокой численности работающих за рубежом, а также кризис, вызванный коронавирусной инфекцией, без преувеличения внесли существенные коррективы в украинский рынок труда. В сфере занятости наблюдалось существенное уменьшение количества вакансий одновременно с ростом числа безработных граждан. В первую очередь работу потеряли те, кто неформально работал в отраслях, деятельность которых была остановлена на время карантина. К ним добавились и трудовые мигранты, которые вернулись в Украину, потеряв работу за рубежом. Сегодня все эти люди оказались на распутье.

Предложены возможные пути снижения безработицы в стране. Снижение уровня безработицы будет способствовать экономическому развитию Украины. Но преодоление этой проблемы требует реализации комплекса решений, начиная от адекватного распределения государственного заказа при подготовке специалистов в учебных заведениях и заканчивая проведением экономических реформ и привлечением инвестиций.

Реальную ситуацию, которая произошла сегодня в Украине, можем видеть и без статистики. Учитывая демографическую ситуацию в разных регионах Укра-

ины, а также карантин, можно предвидеть, что при нынешнем уровне создания новых рабочих мест и естественном приросте населения уровень безработицы в регионах в будущем приобретет еще большую остроту.

Ключевые слова: безработица, уровень безработицы, экономически активное население, занятость, коронавирус.

Gitis V., Margieva M., Drigo S., Yurkin A. Research of the possibility of increasing level of employment in Ukraine based on the results of the analysis of unemployment problems

The article examines the state of unemployment in Ukraine, in particular, it is established that the financial and economic crisis associated with hostilities within the country, and coronavirus infection have significantly exacerbated this problem. This manifested itself primarily in a decrease in the share of economically active population of working age in the population as a whole and an increase in the number of unemployed population of working age. It is also established that internal resettlement and growth due to this level of unemployment, as well as the strengthening of emigration intentions among internally displaced persons against the background of a fairly high number of workers abroad. As well as the crisis caused by coronavirus infection, without exaggeration, made significant adjustments to the Ukrainian labor market. In the field of employment, there was a significant decrease in the number of vacancies along with an increase in the number of unemployed citizens. First of all, those who worked informally in industries whose activities were suspended during quarantine lost their jobs. They were joined by migrant workers who returned to Ukraine after losing their jobs abroad. Today, all these people are at a crossroads.

Possible ways to reduce unemployment in the country are suggested. Reducing unemployment will contribute to Ukraine's economic development. But overcoming this problem requires the implementation of a set of solutions, ranging from adequate distribution of public procurement in the training of specialists in educational institutions and ending with economic reforms and investment.

The real situation that has happened now in Ukraine can be seen without statistics. Given the demographic situation in different regions of Ukraine, as well as quarantine, we can predict that at the current level of job creation and natural population growth, unemployment in the regions in the future will become even more acute.

Keywords: unemployment, unemployment rate, economically active population, employment, coronavirus.

Стаття надійшла до редакції 04.09.2020

Прийнято до друку 15.09.2020